

A három gyermeket nevelő anyák kedvezményével kapcsolatos tudnivalók

A három gyermeket nevelő anyák kedvezményével kapcsolatos tudnivalók

2025. október 1-től a három gyermeket nevelő anyáknak a munkával megszerzett jövedelmük után **nem kell személyi jövedelemadót fizetniük.**

Az új adóalapkedvezmény részletes szabályait a három gyermeket nevelő anyák kedvezményéről szóló 2025. évi XV. törvény (a továbbiakban: Törvény) tartalmazza, az egyes alkalmazandó eljárási szabályok továbbra is a személyi jövedelemadóról szóló 1995. évi CXVII. törvényben (a továbbiakban: Sza tv.) találhatók.

Írásunkban a kedvezmény alapvető szabályait és az igénybevételével kapcsolatos gyakorlati tudnivalókat foglalkoztatjuk össze.

Ki érvényesítheti a kedvezményt?

A kedvezményre az a nő jogosult, aki a Törvény rendelkezései szerint három gyermeket nevelő anyának minősül¹.

Három gyermeket nevelő anyának azt a nőt kell tekinteni, aki **vér szerinti vagy örökbefogadó szülőként** az általa nevelt gyermekekre tekintettel a családok támogatásáról szóló 1998. évi LXXXIV. törvény (a továbbiakban: Cst.) szerint

a) **családi pótlékra jogosult, vagy**

b) **családi pótlékra már nem jogosult, de jogosultsága legalább 12 éven keresztül fennállt,** és az a) és b) pont szerinti gyermekeinek száma három.

Kedvezményre jogosító gyermeknek minősül az a gyermek is, aki után az anya családi pótlékra jogosultsága a gyermek halála miatt szűnt meg.

Ha tehát a gyermek élve született, kiállították a születési anyakönyvi kivonatát, akkor az édesanyjának megnyílt a családi pótlékra való jogosultsága, ezért a gyermek a kedvezmény szempontjából figyelembe vehető.

A fogyatékoság miatt szociális intézményben elhelyezett gyermekek után is érvényesíthető a három gyermeket nevelő anyák kedvezménye, mert az a) pont szerinti gyermeknek kell tekinteni azt a gyermeket is, aki fogyatékosként szociális intézményi ellátásban részesül, családi pótlékra az anya utána nem jogosult, de a gyermeket az anyát megillető családi pótlék összegének meghatározásakor figyelembe veszik².

¹ Törvény 1. § (3) bekezdése

² Törvény 1. § (4) bekezdés a) pontja.

A b) pont szerinti, kedvezményre jogosító gyermeknek kell tekinteni azt a gyermeket is, akire vonatkozóan az anyának vagy a szociális intézmény vezetőjének családi pótlékra való jogosultsága már nem áll fenn, de legalább 12 éven keresztül e két személy valamelyikénél, vagy mindkettőjüknél összesen fennállt, feltéve, hogy a szociálisintézmény-vezető jogosultsági időszaka alatt az előző mondatban foglaltak teljesültek³.

Az ismertetett szabályok alapján nemcsak azokat a háromgyermekes anyákat illeti meg az adómentesség, akik jelenleg, a kedvezmény igénybevételekor nevelnek három olyan gyermeket, akik után családi pótlékra jogosultak, hanem azokat az idősebb édesanyákat is, akik már felnevelték három gyermeküket, és e gyermekek után a Cst. jelenlegi szabályainak megfelelő alkalmazásával 12 éven át családi pótlékra voltak jogosultak.

A már felnevelt gyermekek esetében a kedvezményre jogosultságnak az a feltétele, hogy minden gyermek után külön-külön fennállt a Törvény szerinti időszakban a családi pótlékra jogosultság, azaz az édesanya minden kedvezményre jogosító gyermekét legalább 12 éven át nevelte saját háztartásában.

Ez a feltétel tehát nem azt jelenti, hogy az anyának 12 éven keresztül kellene három gyermek után ugyanazon időben családi pótlékra jogosultnak lennie, így például a kedvezményt érvényesítheti az anya, ha a legkisebb gyermeke után jelenleg is jogosult a családi pótlékra, a két nagyobb gyermeke után pedig már nem jogosult erre az ellátásra, de korábban legalább 12 éven keresztül jogosult volt ezen gyermekek után a családi pótlékra.

Gyakori kérdés, hogy ha egy házaspár három gyermeket nevel, akik után a családi pótlékot az apának folyósítják, jogosult-e az anya a kedvezmény érvényesítésére. A Cst. alapján családi pótlékra – többek között – a vér szerinti szülő és a vele együtt élő házastárs jogosult, de ugyanazon gyermek (személy) után járó családi pótlék – a felváltva gondozott gyermek esetét kivéve – csak egy személynek jár, azaz ebben az esetben csak az egyik szülő részére folyósítható az ellátás. Ilyen esetben tehát az anya is jogosult a családi pótlékra a gyermekek után, így érvényesítheti a három gyermeket nevelő anyák kedvezményét.

Mikor nem jogosult az anya a kedvezményre?

Nem érvényesítheti a kedvezményt például az az anya, aki második házasságában a férjével együtt neveli a két saját gyermekét, és a férje előző házasságából származó gyermekét (akit **nem fogadott örökbe**), mivel nincs három vér szerinti, illetve örökbe fogadott gyermeke, aki után fennállna a családi pótlékra jogosultsága.

Szintén nem jogosult a kedvezményre az az anya, aki két vér szerinti gyermeke mellett még egy olyan gyermeket nevel, aki **a gyámsága alatt áll**, hiszen ez a gyermek nem vér szerinti és nem örökbefogadott gyermeke, tehát a kedvezményre jogosító gyermekeinek száma csak kettő.

³ Törvény 1. § (4) bekezdés b) pontja.

Akkor sem veheti igénybe az anya a három gyermeket nevelő anyák kedvezményét, ha a két saját gyermekét neveli és a harmadik gyermekét várja., Ennek az az oka, hogy a magzat után az anya nem jogosult családi pótlékra, így azon gyermekek száma, akik után családi pótlékra jogosult csak kettő. A három gyermeket nevelő anyák kedvezményét **csak a magzat megszületésétől érvényesítheti**, mert ekkortól nyílik meg a jogosultsága az újszülött után a családi pótlékra.

Milyen jövedelmekre vonatkozik az adómentesség?

A kedvezmény mértéke a jogosult által a jogosultsági időszakban megszerzett (munkaviszonyból származó jövedelem esetében a jogosultsági időszakra elszámolt), alább felsorolt, összevont adóalapba tartozó összege⁴:

- az Szja tv. 3. § 21. pontja szerint **bérnek minősülő jövedelem**;
Ide tartozik például a munkaviszonyból származó jövedelem, a társas vállalkozás magánszemély tagjának személyes közreműködése ellenértékéért kifizetett jövedelem, a gazdasági társaság vezető tisztségviselőjének tevékenységéért adott juttatás, a jogszabály alapján választott vagy kijelölt tisztségviselő (például igazgatótanácsi tag, felügyelőbizottsági tag) tevékenységének ellenértékéért kapott juttatás, a táppénz, az álláskeresői járadék;
- a más, **nem önálló tevékenységből származó jövedelem**, ide nem értve a munkaviszony megszüntetésére tekintettel kapott végkielégítés törvényben előírt mértéket meghaladó összegét,
- az Szja tv. szerinti **önálló tevékenységből származó jövedelmek közül**:
 - a vállalkozói jövedelem szerinti adózást alkalmazó egyéni vállalkozó vállalkozói kivétje, átalányadózás esetén az átalányban megállapított jövedelem;
 - a mezőgazdasági őstermelő e tevékenységből származó jövedelme;
 - az európai parlamenti képviselő e tevékenységből származó jövedelme;
 - a helyi önkormányzati képviselő e tevékenységből származó jövedelme;
 - a választott könyvvizsgáló e tevékenységből származó jövedelme;
 - a magánszemély által nem egyéni vállalkozóként kötött, díjazás ellenében történő munkavégzésre irányuló más szerződés alapján folytatott tevékenységből származó jövedelme.

A kedvezmény igénybevételével a felsorolt jövedelmek teljes összege mentesül az szja alól, a **kedvezmény érvényesítésének nincs felső korlátja**.

A fenti felsorolásban nem szerepel az ingóság vagy ingatlan bérbeadásából származó jövedelem, melyre a három gyermeket nevelő anyák kedvezménye nem érvényesíthető. Annak viszont nincs akadálya, hogy a három gyermeket nevelő anyák kedvezményének alapjába nem tartozó

⁴ Törvény 1. § (2) bekezdése.

jövedelme után az édesanya olyan adóalap-kedvezményt vegyen igénybe, melynél az Szja tv. nem korlátozza a kedvezményalapot képező jövedelmek körét (például: személyi kedvezmény, első házások kedvezménye, családi kedvezmény).

Mettől meddig jár a kedvezmény?

A kedvezmény első alkalommal a **2025. szeptember 30-át követően megszerzett kedvezményalapot képező jövedelmekre** érvényesíthető, munkaviszonyból származó jövedelem esetében pedig a 2025. szeptember 30-át követő időszakra elszámolt jövedelmekre vehető igénybe.

Így például az a három gyermeket nevelő anya, aki csak munkabérben részesül, már a november elején kifizetésre kerülő október havi keresete után sem fizet személyi jövedelemadót, ha adóelőleg-nyilatkozattal október elején kéri a kedvezmény figyelembevételét a munkáltatójától.

A három gyermeket nevelő anyák kedvezményére való jogosultság annak a hónapnak az első napján nyílik meg, amely hónap bármely napján a magánszemély három gyermeket nevelő anyának minősül. Megszűnik a jogosultság annak a hónapnak az utolsó napján, amelynek egészében az anya már nem tekinthető három gyermeket nevelő anyának. Például, ha egy házaspár válása esetén a három gyermekük közül az egyik gyermeket a bíróság az apánál helyezi el, őt az apa neveli tovább saját háztartásában, akkor az apa lesz jogosult a gyermek után családi pótlékra, az anya pedig nem, így az anya a harmadik gyermek utáni családi pótlékra való jogosultság megszűnése hónapjának utolsó napjáig jogosult a három gyermeket nevelő anyák kedvezményére.

Fontos tudni, hogy a kedvezmény élethosszig tartó adómentességet jelent a jogosultaknak, így mindaddig, amíg rendelkeznek olyan jövedelemmel, amely a kedvezmény alapját képezi, az után személyi jövedelemadót nem kell fizetniük.

Hogyan érvényesíthető a kedvezmény?

Az Szja tv. meghatározza, hogy az összevont adóalapból milyen **sorrendben** vehetők igénybe az adóalap-kedvezmények. Ez a sorrend a három gyermeket nevelő anyák kedvezményének hatályba lépésére tekintettel 2025. október 1-től a következő:

1. négy vagy több gyermeket nevelő anyák kedvezménye, vagy a három gyermeket nevelő anyák kedvezménye,
2. a csecsemőgondozási díj, a gyermekgondozási díj és az örökbefogadói díj kedvezménye,
3. 25 év alatti fiatalok kedvezménye,
4. 30 év alatti anyák kedvezménye,
5. személyi kedvezmény,
6. első házások kedvezménye,
7. családi kedvezmény.

Ezen sorrendnek különösen akkor van jelentősége, ha az anya egyidejűleg több adóalap-kedvezményre is jogosult.

Előfordulhat, hogy az anya az adóévben 2025. október 1. után többféle „anyakedvezményre” is jogosult, például október hónaptól a három gyermeket nevelő anyák kedvezményét érvényesítheti, majd decemberben megszületik a negyedik gyermeke, így jogosult lesz a négy vagy több gyermeket nevelő anyák kedvezményére.

Ilyen esetben a kedvezmény a 2025. október 1. napján érvényesíthető kedvezmény jogcíme alapján vehető igénybe, új adóelőleg-nyilatkozat megtételére, valamint a kedvezmény alapjául szolgáló jövedelmek jogcímei közötti megosztása sem szükséges⁵.

A három gyermeket nevelő anyák kedvezménye – ugyanúgy, mint a többi adóalap-kedvezmény – év közben adóelőleg-nyilatkozattal, az adóévet követően pedig az szja-bevallásban megtett nyilatkozattal érvényesíthető.

A kedvezmény érvényesítése év közben

A kedvezmény évközi érvényesítésének előnye, hogy már a havi jövedelemben megjelenik az adómentesség, mivel az anya havi fizetéséből nem vonja le a személyi jövedelemadó előlegét a munkáltató.

A három gyermeket nevelő anyák kedvezményének évközi érvényesítésére szolgáló adóelőleg-nyilatkozat a legegyszerűbben az Online Nyomtatványkitöltő Alkalmazás (ONYA) felületén, KAÜ-azonosítást követően tehető meg a következő linken: [Belépés - Online Nyomtatványkitöltő Alkalmazás](#).

A felület használatának előnye, hogy a NAV a rendelkezésére álló adatokkal feltölti az adóelőleg-nyilatkozatot, így annak kitöltése rövid időt vesz igénybe, továbbá a benyújtott nyilatkozatot az adóhatóság továbbítja az abban megjelölt kifizető részére, így az egyszerűen nyomon követhető.

Ha a három gyermeket nevelő anyának több munkáltatója van, mindegyiknél külön nyilatkozat megtételével kérheti a kedvezmény figyelembevételét. Az ONYA-felületen ehhez segítséget nyújt a „Másolás” funkció, mellyel a már megtett nyilatkozat adatait átmásolva csak egy másik munkáltatót kell kiválasztani az újabb nyilatkozat előállításához.

Az adóelőleg-nyilatkozatot papír alapon is át lehet adni a munkáltató/kifizető részére. Ebben az esetben a NAV honlapjáról letöltött nyomtatványt két példányban kell elkészíteni, kitölteni és aláírni, majd ezt követően átadni a kifizető, munkáltató részére.

⁵ Szja tv. 29/H. § (2) bekezdése.

Az írható .pdf vagy .word formátumú nyomtatvány a következő linken érhető el: <https://nav.gov.hu/fooldal-elemei/fooldali-csempek/online-nyomtatvanyok/adoeloleg-nyilatkozatok>

A kedvezmény érvényesítése az szja-bevallásban

Ha a kedvezményre jogosult édesanya nem érvényesíti év közben, az adóelőleg megállapításakor a kedvezményt, ezt megteheti az adóévre vonatkozó szja-bevallásában. Ilyenkor egy összegben tudja visszaigényelni a kedvezmény összegét a személyi jövedelemadóból.

A három gyermeket nevelő anyák kedvezménye érvényesítésének feltétele az anya adóbevalláshoz fűzött nyilatkozata, melyben közölni kell a kedvezményre való jogosultság jogcímét, a kedvezményre jogosító gyermekek nevét, adóazonosító jelét, a jogosultság megnyílásának, illetve megszűnésének időpontját, ha az anya nem volt jogosult az adóév egészében a kedvezményre, valamint a kedvezmény összegét. Az szja-bevallásban teendő nyilatkozatra vonatkozó szabályokat a Törvény tartalmazza⁶.

Gyakorlati tudnivalók

Érdemes figyelni arra, hogy a három gyermeket nevelő anyák kedvezménye az alapját képező jövedelmek tekintetében teljes szja-mentességet biztosít, ezért az arra jogosult összevont adóalapja a legtöbb esetben „elfogy” a kedvezmény érvényesítése miatt. Például, ha az anya csak munkabérijövedelemmel rendelkezik, annak teljes összege után nem kell személyi jövedelemadót fizetnie, így az **összevont adóalapját a kedvezmény nullára csökkenti**, tehát már **nem marad adóalapja, melyre további adóalap-csökkentő kedvezményeket érvényesíthetne**.

Ilyenkor az anya **a családi kedvezményt családi járulékkedvezmény formájában veheti igénybe**– feltéve, hogy a gyermeke(i) után családi kedvezményre jogosult –, ezért a munkáltató/kifizető részére a járulékkedvezmény évközi figyelembevétele érdekében adóelőleg-nyilatkozatot kell leadnia a családi kedvezményre vonatkozóan.

Ha az édesanya a családi kedvezményre vonatkozó, az adóév elején leadott adóelőleg-nyilatkozatában nem kérte a családi járulékkedvezmény mellőzését, akkor az anyának nincs teendője, a munkáltató/kifizető a fel nem használt családi kedvezmény 15 százalékával automatikusan csökkenteni fogja a társadalombiztosítási járulékot.

Ha az édesanya az év elején leadott adóelőleg-nyilatkozatban úgy nyilatkozott, hogy nem kéri a családi járulékkedvezmény érvényesítését és októbertől érvényesíti a három gyermeket nevelő

⁶ Törvény 1. § (7) bekezdése.

anyák kedvezményét, akkor célszerű új, családi kedvezményre vonatkozó adóelőleg-nyilatkozatot tennie, mert így már év közben igénybe tudja venni a családi járulékkedvezményt.

A három gyermeket nevelő anyák kedvezményének érvényesítése következtében gyakori lesz, hogy az édesanyák összevont adóalapja nullára csökken a teljes szja-mentesség miatt. Ilyenkor a gyermekek után **a családi kedvezményt az édesapa érvényesítheti** az összevont adóalapba tartozó jövedelméből, ha pedig a szülők részére járó családi kedvezményre az apa adóalapja nem nyújt fedezetet, a családi kedvezményből fennmaradó, érvényesíteni nem tudott összeget az édesanya vagy az édesapa családi járulékkedvezményként veheti igénybe.

Kifizetői feladatok a kedvezménnyel kapcsolatban

A három gyermeket nevelő anyák kedvezményével összefüggésben a legfontosabb munkáltatói/kifizetői feladat a kedvezményt érvényesíteni kívánó magánszemélyek által az ONYA-felületen tett, illetve papír alapon leadott **adóelőleg-nyilatkozatok feldolgozása**, hiszen e nyilatkozatok alapján kerül majd sor az adóelőleg-alap megállapítása során az érvényesíteni kívánt adóalapot csökkentő kedvezmények figyelembevételére.

A nyilatkozaton megtejt adatokat a bérszámfejtő rendszerekben rögzíteni kell a havi számfejtéshez, és a kedvezményre vonatkozó adatokról magánszemélyenként a tárgyhónapot követő hónap 12. napjáig a NAV részére beküldendő **havi adó-és járulékevallásban** ('08-as bevallásban) **adatot kell szolgáltatni** ugyanúgy, mint a már hatályban levő adóalap-csökkentő kedvezmények esetében. Az adatszolgáltatásnak tartalmaznia kell a kedvezményre jogosító gyermekek nevét, adóazonosító jelét, a kedvezmény alapját képező jövedelmeket jogcímenként,

dr. Asztalos Zsuzsa